

КАК СЕ ПИШЕ СКАПАНО ФИЛОСОФСКО ЕСЕ:

КРАТКО РЪКОВОДСТВО ЗА СТУДЕНТИ

Джеймс Ленман

(Шефийлдски Университет)

Винаги започвайте есето ви със следните думи: „Открай време най-големите мислители в историята са се занимавали с проблема за свободната воля.“

Винаги завършвайте есето ви със следните думи: „От по-горе изложените аргументи е очевидно, че има различни гледни точки по проблема за свободната воля.“

Когато не сте сигурни какво да кажете за X, кажете, просто така, от никъде и без обяснение, че X е крайно субективно.

Когато ви доскучае, пробвайте да кажете, че X е относително. Никога не казвайте спрямо какво е относително.

Използвайте езика колкото се може по-непрецизно. Задължително употребявайте малапропизми и правете категориални грешки. Когато имате предвид някое твърдение, наричайте го „аргумент“, а когато говорите за аргументи ги наричайте „твърдения“. Често наричайте изреченията „валидни“, а аргументите — „истинни“. Употребявайте думата „логично“ когато всъщност имате предвид „правдоподобно“ или „истинно“. Не правете разлика между „предпоства се“ и „заключават се“. Никога не употребявайте израза „кръгов аргумент“ в правилното му значение, а го споменавайте неточно колкото се може повече.

„Аргумент“ е може би най-важната дума във философията. Защо тогава да не впечатлите проверяващия, изписвайки я с „Ъ“?

Свиквайте да слагате думите „оттук“ и „следователно“ между изречения, които са напълно несвързани едно спрямо друго. По този начин от само себе си ще се роди взаимовръзката между тях.

Винаги внимателно се старайте да не отговаряте на поставения въпрос. Има толкова много други по-интересни неща за обсъждане.

Слагайте „кавички“ около думите „напълно“ произволно.

Не обръщайте внимание на падежите на личните местоимения и различните видове (например лични и притежателни) местоимения. Систематично бъркайте „то“ и „него“ и ги употребявайте в абсолютен смисъл, изписвайки ги с главни букви.

Във всяко едно есе трябва да дойде момент, в който да проповядате за опасността от това да бъдем „твърде логични“, когато се опитваме да мислим за съществуването на 1) бог, 2) морален дълг, 3) свободна воля, 4) теория на познанието, 5) каквото и да е друго. В подкрепа на това е полезно от време на време да припомняте всъщност колко е субективен предметът на изследване.

На всяка цена избягвайте яснотата. Запомнете: за това, което е ясно, е невъзможно да бъде дълбоко. Ако в резултат проверяващият ви пише ниска оценка, това само ще потвърди, че той не е успял да прозре вашата мъдрост.

(Каквото и да става, *не* обръщайте внимание на думите на Питър Медъуър: „Този, който има да казва нещо важно, никога няма да пожелае риска да остане неразбран; хората, които пишат неясно, са или неопитни в писането, или кроят някаква неприятност.“ — Ама че *глунав* човек!)

Запомнете: параграфите са за глезльовци. Също и заглавията.

Само дребните хорица използват примери. Усърдно избягвайте даването на примери. Ако все пак настоявате да давате примери, то предварително ги подберете така, че да са напълно неуместни.

Превод: Боян Василев